

RETTENS DOM (Anden Afdeling)
28. april 2004 *

I de forenede sager T-124/02 og T-156/02,

The Sunrider Corp., Torrance, Californien (De Forenede Stater), ved avocat
A. Kockläuner,

sagsøger,

mod

Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (KHIM)
ved G. Schneider, som befuldmægtiget,

sagsøgt,

de andre parter i sagen for appelkammeret ved Kontoret for Harmonisering i det
Indre marked (Varemærker og Design) var

Vitakraft-Werke Wührmann & Sohn, Bremen (Tyskland),

i sag T-124/02,

* Processprog: tysk.

og

Friesland Brands BV, Leeuwarden (Nederlandene),

i sag T-156/02,

angående en påstand om annullation i sag T-124/02 af afgørelse truffet den 17. januar 2002 af Andet Appellkammer ved Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) vedrørende en indsigelsessag mellem Vitakraft-Werke Wührmann & Sohn og The Sunrider Corp. (sag R-386/2000-2) og i sag T-156/02 af afgørelse truffet den 21. februar 2002 af Første Appellkammer ved Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) vedrørende en indsigelsessag mellem Friesland Brands BV og The Sunrider Corp. (sag R-34/2000-1),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERSRET I FØRSTE INSTANS
(Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, N.J. Forwood, og dommerne J. Pirrung og A.W.H. Meij,

justitssekretær: assisterende justitssekretær B. Pastor,

på grundlag af den skriftlige procedure og efter retsmødet den 16. september 2003,

afsagt følgende

Dom

Retsforskrifter

- 1 Artikel 81 i Rådets forordning (EF) nr. 40/94 af 20. december 1993 om EF-varemærker (EFT 1994 L 11, s. 1) med senere ændringer, bestemmer følgende:

»Fordeling af omkostningerne

1. Den tabende part i en indsigelses-, fortabelses-, ugyldigheds- eller appelsag betaler de gebyrer, som er erlagt af den anden part, samt alle de nødvendige omkostninger i forbindelse med sagen, som den anden part har afholdt [...]

2. Indsigelsesafdelingen, Annullationsafdelingen eller appelkammeret kan dog, hvis hver af parterne taber eller vinder sagen på et eller flere punkter, eller ud fra rimelighedshensyn, træffe afgørelse om en anden fordeling af omkostningerne.

3. Den part, som bringer en sag til ophør ved tilbagetagelse af EF-varemærkeansøgningen, indsigelsen, begæringen om fortabelse eller ugyldighed, eller klagen, ved ikke at forny registreringen af EF-varemærket eller ved at give afkald

på det, betaler de gebyrer samt de omkostninger, som er afholdt af den anden part, på de betingelser, der er fastsat i stk. 1 og 2.

4. Finder indsigelsesafdelingen, annullationsafdelingen eller appelkammeret det ufornuddent at træffe afgørelse i sagen, er de frit stillet i deres afgørelse om sagsomkostningerne.

5. Er der mellem parterne ved indsigelsesafdelingen, annullationsafdelingen eller appelkammeret enighed om en anden fordeling af omkostningerne end den, der følger af de foregående stykker, træffer den pågældende afdeling afgørelse i overensstemmelse hermed.

[...]«

- 2 Regel 51 i Kommissionens forordning (EF) nr. 2868/95 af 13. december 1995 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 40/94 (EFT L 303, s. 1) har følgende ordlyd:

»Tilbagebetaling af klagegebyrer

Der træffes beslutning om tilbagebetaling af klagegebyrer i tilfælde af, at den påklagede afgørelse omgøres af den afdeling, som har truffet afgørelsen, eller at appelkammeret giver klageren medhold i, at en sådan tilbagebetaling er rimelig, fordi der er begået en væsentlig procedurefejl. I tilfælde af, at den påklagede afgørelse korrigeres af den afdeling, som har truffet afgørelsen, træffes beslutningen om tilbagebetaling af denne afdeling, og i andre tilfælde af appelkammeret.«

Tvisternes baggrund

Sag T-124/02

- 3 Den 28. marts 1996 indleverede sagsøgeren en EF-varemærkeansøgning til Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (herefter »Harmoniseringskontoret«). Ansøgningen fik tildelt den 1. april 1996 som ansøgningsdato.

- 4 Der blev ansøgt om registrering af ordmærket VITATASTE.

- 5 Der blev ansøgt om registrering af varemærket for varer, der henhører under klasse 5 og 29 i Nice-arrangementet af 15. juni 1957 vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker, som revideret og ændret, og som for hver af disse klasser svarer til følgende beskrivelse:

— Klasse 5: »Medikamenter, farmaceutiske og veterinære præparater og kemiske præparater til hygiejneformål; diætetiske præparater og nærings-erstatninger til medicinsk brug; næringsmidler til spædbørn; præparater på basis af vitaminer, sporelementer og/eller mineraler til diætetiske formål eller som kosttilskud; præparater og midler til tandplejeformål; næringskoncenerter eller kosttilskud på basis af urter, urteteer, alle til brug i helsepleje«.

— Klasse 29: »Kød, fisk, ikke-levende bløddyr og krebsdyr, fjerkræ og vildt; kød og pølser, skaldyr, fjerkræ og vildt, også konserveret eller dybfrosset; frugt og grøntsager (herunder champignon og kartofler, særlig pommes frites og andre kartoffelprodukter), som er konserveret, dybfrosset, tørret, kogt eller tilberedt til umiddelbar indtagelse; suppe eller suppekonserves; charcuterisalater; retter af kød, fisk, fjerkræ, vildt og grøntsager, også dybfrosne; æg; mælk, ost og andre mejeriprodukter; drikkevarer fremstillet på basis af mælk; desserter fremstillet på basis af mælk og andre mejeriprodukter; syltetøj, marmelade, kompotter og geléer fremstillet af frugt og grøntsager; kød- og bouillonekstrakter; grøntsagsekstrakter og konserverede urter til køkkenet; spiselige olier og fedtstoffer, herunder margarine; ikke medicinske ernæringskoncentrater og ernæringstilskud på urtebasis, ernæringsmidler på urtebasis, også i form af snackvarer«.

- 6 Den 12. januar 1998 blev varemærkeansøgningen offentliggjort i *EF-Varemærketidende*.
- 7 Den 6. april 1998 rejste den anden part i sagen for appelkammeret ved Harmoniseringskontoret indsigelse i medfør af artikel 42, stk. 1, i forordning nr. 40/94 mod registreringen af varemærket for alle de vareklasser, der var omfattet af varemærkeansøgningen. Indsigelsen blev støttet på de eksisterende tyske varemærker VITAKRAFT og VITA, der er registreret for forskellige varer i klasse 5.
- 8 Ved skrivelse af 30. november 1998 begrænsede sagsøgeren den i varemærkeansøgningen indeholdte varefortegnelse, idet der blev givet afkald på registrering af varemærket for varer med betegnelsen »veterinære præparater«.

- 9 Ved skrivelse af 19. januar 1999 anmodede sagsøgeren Harmoniseringskontoret om, at der ved afgørelsen af omkostningerne i indsigelsessagen bl.a. blev taget hensyn til, at der ikke var lighed mellem et stort antal af de af varemærkeansøgningen omfattede varer og de varer, der var omfattet af registreringen af de varemærker, som indsigelsen blev støttet på.

- 10 Ved skrivelse af 16. april 1999 tilbagetog den anden part i sagen for appelkammeret indsigelsen.

- 11 Ved meddelelse af 10. maj 1999 oplyste Harmoniseringskontorets Indsigelsesafdeling sagsøgeren og den anden part i sagen for appelkammeret (herefter »parterne i indsigelsessagen«) om, at den ville træffe afgørelse om omkostningerne i indsigelsessagen i overensstemmelse med artikel 81 i forordning nr. 40/94, medmindre parterne i indsigelsessagen inden den 10. juli 1999 meddelte afdelingen, at der var indgået aftale herom.

- 12 Ved skrivelse af 30. december 1999 anmodede den anden part i sagen for appelkammeret Harmoniseringskontoret om at træffe afgørelse om omkostningerne i indsigelsessagen.

- 13 Ved afgørelse af 16. marts 2000 bestemte indsigelsesafdelingen i medfør af artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94, at sagsøgeren skulle betale omkostningerne i indsigelsessagen. Indsigelsesafdelingen fandt i det væsentlige, at den anden part i sagen for appelkammeret havde tilbagetaget indsigelsen efter en delvis tilbagetagelse af varemærkeansøgningen, der var sket efter, at indsigelsessagens kontradiktoriske del var påbegyndt.

- 14 Den 13. april 2000 indgav sagsøgeren en klage til Harmoniseringskontoret i henhold til artikel 59 i forordning nr. 40/94. Sagsøgeren anmodede om, at indsigelsesafdelingens afgørelse blev annulleret, og at den anden part i sagen for appelkammeret blev pålagt at betale omkostningerne i indsigelsessagen og tilbagebetale sagsøgeren klagegebyret i overensstemmelse med regel 51 i forordning nr. 2868/95.
- 15 Ved afgørelse af 17. januar 2002, der blev meddelt sagsøgeren den 9. april 2002 (herefter »den anfægtede afgørelse i sag T-124/02«), annullerede Andet Appellkammer ved Harmoniseringskontoret Indsigelsesafdelingens afgørelse og bestemte, at hver part i indsigelsessagen skulle bære sine egne omkostninger i forbindelse med indsigelsessagen og klagesagen. Appellkammeret fandt i det væsentlige, at afgørelsen om omkostningerne i indsigelsessagen burde være truffet på grundlag af artikel 81, stk. 2 og 3, i forordning nr. 40/94. Appellkammeret var nærmere bestemt af den opfattelse, at fordelingen af omkostningerne mellem parterne var påkrævet af rimelighedshensyn i henhold til artikel 81, stk. 2, i forordning nr. 40/94, da parterne i kraft af den delvise tilbagetagelse af ansøgningen og tilbagetagelsen af indsigelsen »begge i et vist omfang havde bragt sagen til ophør«.

Sag T-156/02

- 16 Den 28. marts 1996 indleverede sagsøgeren en EF-varemærkeansøgning til Harmoniseringskontoret. Ansøgningen fik tildelt den 1. april 1996 som ansøgningsdato.
- 17 Der blev ansøgt om registrering af ordmærket METABALANCE 44.

18 Der blev ansøgt om registrering af varemærket for varer, der henhører under klasse 5 og 29 i Nice-arrangementet af 15. juni 1957 vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker, som revideret og ændret, og som for hver af disse klasser svarer til følgende beskrivelse:

— Klasse 5: »Medikamenter, farmaceutiske og veterinære præparater og kemiske præparater til hygiejneformål; diætetiske præparater og nærings-erstatninger til medicinsk brug; næringsmidler til spædbørn; præparater på basis af vitaminer, sporelementer og/eller mineraler til diætetiske formål eller som kosttilskud; præparater og midler til tandplejeformål; næringskoncentrater eller kosttilskud på basis af urter, urteteer, alle til brug i helsepleje«.

— Klasse 29: »Kød, fisk, ikke-levende bløddyr og krebsdyr, fjerkræ og vildt; kød og pølser, skaldyr, fjerkræ og vildt, også konserveret eller dybfrossen; frugt og grøntsager (herunder champignon og kartofler, særlig pommes frites og andre kartoffelprodukter), som er konserveret, dybfrosset, tørret, kogt eller tilberedt til umiddelbar indtagelse; suppe eller suppekonserves; charcuterisalater; retter af kød, fisk, fjerkræ, vildt og grøntsager, også dybfrosne; æg, mælk, ost og andre mejeriprodukter; drikkevarer fremstillet på basis af mælk; desserter fremstillet på basis af mælk eller mejeriprodukter; syltetøj, marmelade, kompotter og geléer fremstillet af frugt og grøntsager; kød- og bouillonetrakter; grøntsagsekstrakter og konserverede urter til køkkenet; spiselige olier og fedtstoffer, herunder margarine; ikke medicinske ernæringskoncentrater og ernæringstilskud på urtebasis, ernæringsmidler på urtebasis, også i form af snackvarer«.

19 Den 14. april 1998 blev varemærkeansøgningen offentliggjort i *EF-Varemærketidende*.

- 20 Den 13. juli 1998 rejste den anden part i sagen for appelkammeret ved Harmoniseringskontoret indsigelse i medfør af artikel 42, stk. 1, i forordning nr. 40/94 mod registreringen af varemærket for alle de varer, der var omfattet af varemærkeansøgningen. Indsigelsen blev støttet på de eksisterende varemærker BALANCE og BALANS, der er registreret i forskellige medlemsstater for forskellige varer i klasse 3, 5, 29, 30, 31 og 32.
- 21 Ved skrivelse af 16. april 1999 begrænsede sagsøgeren den i varemærkeansøgningen indeholdte varefortegnelse, idet der blev givet afkald på registrering af varemærket for følgende varer: »æg, mælk, ost og andre mejeriprodukter; drikkevarer fremstillet på basis af mælk; desserter fremstillet på basis af mælk eller mejeriprodukter; spiselige olier og fedtstoffer, herunder margarine«. Sagsøgeren meddelte ligeledes Harmoniseringskontoret, at parterne i indsigelsessagen havde forligt sagen, og at begrænsningen af den i ansøgningen indeholdte varefortegnelse var en del af dette forlig.
- 22 Ved skrivelse af 11. maj 1999, der blev bekræftet ved skrivelse af 17. juni 1999, trak den anden part i indsigelsessagen sin indsigelse tilbage.
- 23 Ved meddelelse af 28. juni 1999 gav Indsigelsesafdelingen parterne i indsigelsessagen underretning om, at den ville træffe afgørelse vedrørende omkostningerne i indsigelsessagen i overensstemmelse med artikel 81 i forordning nr. 40/94, medmindre parterne i indsigelsessagen inden den 28. august 1999 meddelte Indsigelsesafdelingen, at de havde indgået en aftale herom.
- 24 Ved skrivelse af 17. august 1999 meddelte sagsøgeren Harmoniseringskontoret, at der ikke var indgået en sådan aftale vedrørende omkostningerne i indsigelsessagen mellem parterne i indsigelsessagen, og anmodede kontoret om at træffe en afgørelse herom. Endvidere anmodede sagsøgeren Harmoniseringskontoret om i

forbindelse med afgørelsen at tage hensyn til, at der ikke var lighed mellem en stor del af de af varemærkeansøgningen omhandlede varer og de varer, der var omfattet af den varemærkereгистраering, som indsigelsen blev støttet på.

- 25 Ved afgørelse af 30. november 1999 bestemte Indsigelsesafdelingen i henhold til artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94, at sagsøgeren skulle betale omkostningerne i indsigelsessagen. Indsigelsesafdelingen fandt i det væsentlige, at den anden part i sagen for appelkammeret havde tilbagetaget indsigelsen efter en delvis tilbagetagelse af varemærkeansøgningen, der var sket efter, at indsigelsessagens kontradiktoriske del var påbegyndt.
- 26 Den 16. december 1999 klagede sagsøgeren til Harmoniseringskontoret i henhold til artikel 59 i forordning nr. 40/94. Sagsøgeren anmodede om, at Indsigelsesafdelingens afgørelse blev annulleret, samt at den anden part i sagen for appelkammeret blev pålagt at betale omkostningerne i indsigelsessagen og at tilbagebetale sagsøgeren klagegebyret i overensstemmelse med regel 51 i forordning nr. 2868/95.
- 27 Ved afgørelse af 21. februar 2002, der blev meddelt sagsøgeren den 13. marts 2002 (herefter »den anfægtede afgørelse i sag T-156/02«), annullerede Første Appelkammer ved Harmoniseringskontoret Indsigelsesafdelingens afgørelse og bestemte, at hver part i indsigelsessagen skulle betale halvdelen af indsigelsesgebyret samt bære sine egne omkostninger i forbindelse med indsigelses- og klagesagen. Endvidere bestemte appelkammeret, at sagsøgeren skulle have klagegebyret tilbagebetalt. Appelkammeret fandt i det væsentlige, at afgørelsen om omkostningerne i indsigelsessagen skulle være truffet på grundlag af artikel 81, stk. 2 og 3, i forordning nr. 40/94. Appelkammeret fandt nærmere bestemt, at omkostningerne skulle fordeles mellem parterne i indsigelsessagen, da »der [var] indgået en fælles aftale, som afsluttede tvisten mellem parterne«, efter at varemærkeansøgningen delvist var tilbagetaget, og indsigelsen var tilbagetaget. Hvad angår tilbagebetalingen af klagegebyret anførte appelkammeret, at Indsigelsesafdelingen stiltiende og uden begrundelse havde afvist sagsøgerens

anmodning i skrivelse af 17. august 1999, hvorefter Indsigelsesafdelingen skulle tage hensyn til indsigelsens rækkevidde i forbindelse med afgørelsen af omkostningerne i indsigelsessagen. Appellammeret fandt derfor, at Indsigelsesafdelingens afgørelse var behæftet med væsentlige procedurefejl.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 28 Ved stævninger indleveret til Rettens Justitskontor den 17. april 2002 og den 15. maj 2002, der blev registreret henholdsvis som sag T-124/02 og sag T-156/02, har sagsøgeren anlagt nærværende sager.
- 29 Harmoniseringskontoret har indleveret svarskrift til Rettens Justitskontor den 4. september 2002.
- 30 Ved kendelse afsagt af formanden for Rettens Anden Afdeling den 3. juli 2003 blev sagerne T-124/02 og T-156/02 forenet med henblik på den mundtlige forhandling og dommen i overensstemmelse med artikel 50 i Rettens procesreglement.
- 31 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- Den anfægtede afgørelse i sag T-124/02 annulleres delvis, for så vidt det heri er bestemt, at sagsøgeren skal bære sine egne omkostninger i forbindelse med indsigelses- og klagesagen, og det ikke heri er bestemt, at sagsøgeren skal have tilbagebetalt klagegebyret.

- Den anfægtede afgørelse i sag T-156/02 annulleres delvis, for så vidt det heri er bestemt, at sagsøgeren skal bære sine egne omkostninger i forbindelse med indsigelses- og klagesagen.

  - Harmoniseringskontoret tilpligtes at betale sagens omkostninger i sag T-124/02 og sag T-156/02.
- 32 Harmoniseringskontoret har nedlagt følgende påstand i sag T-124/02 og sag T-156/02:
- Harmoniseringskontoret frifindes.

  - Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

- 33 I sag T-124/02 har sagsøgeren i det væsentlige nedlagt to særskilte påstande. Den første påstand vedrører annullation af den anfægtede afgørelse, for så vidt det heri er bestemt, at sagsøgeren skal bære sine egne omkostninger i forbindelse med indsigelses- og klagesagen. Den anden påstand vedrører annullation af den anfægtede afgørelse, for så vidt det heri ikke er bestemt, at sagsøgeren skal have tilbagebetalt klagegebyret. I sag T-156/02 har sagsøgeren kun gjort en enkelt påstand gældende, der svarer til den første påstand i sag T-124/02.

- 34 Til støtte for den første påstand i sag T-124/02 og påstanden i sag T-156/02 har sagsøgeren fremført to anbringender. Med det første anbringende gøres det gældende, at de anfægtede afgørelser burde være truffet på grundlag af artikel 81, stk. 4, i forordning nr. 40/94 og ikke på grundlag af denne artikels stk. 3. Det andet anbringende omhandler en fejlagtig anvendelse af bestemmelserne i artikel 81, stk. 2 og 3, i forordning nr. 40/94. Til støtte for den anden påstand i sag T-124/02 har sagsøgeren fremført to yderligere anbringender vedrørende henholdsvis en tilsidesættelse af regel 51 i forordning nr. 2868/95 og en tilsidesættelse af begrundelsespligten.

Påstandene om omkostningerne i indsigelses- og klagesagen

Det første anbringende, hvorefter de anfægtede afgørelser burde være støttet på artikel 81, stk. 4, i forordning nr. 40/94 og ikke på denne artikels stk. 3

— Parternes argumenter

- 35 Sagsøgeren har anført, at indsigelsessagerne var blevet uden genstand, efter at parterne havde indgået forligsaftaler. Ifølge sagsøgeren skulle afgørelserne om omkostningerne i indsigelsessagerne dermed have bygget på artikel 81, stk. 4, i forordning nr. 40/94 og ikke på denne artikels stk. 3. Sagsøgeren har anført, at i denne sag udgør den første bestemmelse *lex specialis* i forhold til den anden.
- 36 Harmoniseringskontoret er af den opfattelse, at appelkamrene med rette støttede de anfægtede afgørelser på artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94. Harmoniseringskontoret har i denne forbindelse redegjort for, at denne bestemmelse

omhandler de tilfælde, hvor det — som i denne sag — er en handling i sagen fra parternes side under den administrative procedure, der bringer sagen til ophør. Efter Harmoniseringskontorets opfattelse finder forordningens artikel 81, stk. 4, derimod kun anvendelse, når en sådan sag bliver uden genstand på grund af omstændigheder, der ligger uden for proceduren, såsom udslettelse af det varemærke, som indsigelsen støttes på, eller afvisning af det ansøgte varemærke i forbindelse med en anden indsigelsessag. Ifølge Harmoniseringskontoret udgør artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94 derfor *lex specialis* i forhold til denne artikels stk. 4.

— Rettens bemærkninger

- 37 Således som Harmoniseringskontoret med rette har bemærket, omhandler artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94 de tilfælde, hvor den administrative procedure bringes til ophør ved en ensidig handling i sagen, der foretages af en af sagens parter, eller, hvis der er tale om manglende fornyelse af registreringen af et EF-varemærke, fordi en handling i sagen ikke er foretaget. Blandt de af bestemmelsen omfattede sagshandlinger findes navnlig tilbagetagelse af en anden disposition i sagen, såsom varemærkeansøgningen, indsigelsen eller klagen. Bestemmelsen sondrer i denne henseende ikke mellem, om den tilbagetagne sagsdisposition var eller ikke var den indledende handling, der indledte den pågældende procedure. I det andet tilfælde, for eksempel i tilfælde af tilbagetagelse af varemærkeansøgningen under en indsigelsessag, bliver denne sag imidlertid uden genstand, hvilket medfører, at det er uforholdsmæssigt at træffe afgørelse. Artikel 81, stk. 4, i forordning nr. 40/94 omhandler derimod generelt alle de tilfælde, hvor det er uforholdsmæssigt at træffe afgørelse.

- 38 Det følger dermed både af disse bestemmelers ordlyd og deres opbygning, at artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94 udgør *lex specialis* i forhold til artiklens stk. 4, idet stk. 3 dækker de tilfælde, hvor det forhold, at sagen bliver uden genstand, skyldes en ensidig tilbagetagelse af en handling i sagen.

- 39 Endvidere finder artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94 ligeledes anvendelse, når hver af parterne i en inter partes-sag tilbagetager den sagshandling, som parten var ophavsmand til. Det er i denne forbindelse uden relevans for anvendelsen af bestemmelsen, om tilbagetagelsen af sagshandlingen eller -handlingerne beror på en aftale mellem parterne, der er indgået uden for den pågældende procedure.
- 40 I denne sag bragte sagsøgeren indsigelsessagerne delvist til ophør ved at begrænse den i varemærkeansøgningerne indeholdte varefortegnelse. Indsigelsessagerne blev i dette omfang uden genstand, uden at artikel 81, stk. 4, i forordning nr. 40/94 dog finder anvendelse. For så vidt som indsigelsessagerne endvidere endnu ikke var blevet uden genstand efter begrænsningen af varefortegnelsen, bragte de andre parter i sagen for appelkamrene disse sager til ophør ved at tilbagetage indsigelserne.
- 41 Under disse omstændigheder er det med rette, at appelkamrene alene støttede deres afgørelser om omkostningerne i indsigelsessagerne på artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94.
- 42 Det første anbringende skal derfor forkastes.

Det andet anbringende, hvorefter der foreligger en fejlagtig anvendelse af bestemmelserne i artikel 81, stk. 2 og 3, i forordning nr. 40/94

— Parternes argumenter

- 43 Sagsøgeren har gjort gældende, at appelkamrene anvendte bestemmelserne i artikel 81, stk. 2 og 3, i forordning nr. 40/94 fejlagtigt. Sagsøgeren har i denne

forbindelse anført, at en rimelig afgørelse, således som det kræves i artikel 81, stk. 2, i forordning nr. 40/94, nødvendiggør, at indsigelsens chancer for at blive taget til følge skal undersøges, i det mindste summarisk. I denne sammenhæng har sagsøgeren henvist til Zivilprozessordnung § 91a (den tyske civile retsplejelov), som ifølge retspraksis kræver en sådan summarisk undersøgelse. Ifølge sagsøgeren finder dette bedømmelseskriterium imidlertid anvendelse i denne sag i kraft af artikel 79 i forordning nr. 40/94. Ifølge sagsøgeren gav appelkamrene udtrykkeligt afkald på at undersøge chancerne for, at indsigelsen kunne tages til følge. De anfægtede afgørelser er derfor ikke rimelige, idet det heri mekanisk bestemmes, at omkostningerne skal fordeles mellem parterne i indsigelsessagen.

- 44 Sagsøgeren har anført, at hvis appelkamrene havde undersøgt — om så blot på summarisk vis — indsigelsernes chance for at blive taget til følge korrekt, måtte de have konkluderet, at alle omkostningerne i forbindelse med de to sager skulle være betalt af den anden part i sagen for appelkammeret. Ifølge sagsøgeren kunne der ikke være givet medhold i indsigelserne.
- 45 Sagsøgeren har i denne forbindelse for det første påberåbt sig den foreliggende klare forskel mellem dels de ansøgte varemærker, dels de eksisterende varemærker, som indsigelserne støttedes på.
- 46 Hvad mere specifikt angår sag T-124/02 har sagsøgeren for det andet nævnt, at bestanddelen »vita« har et meget lille særpræg. Sagsøgeren har endelig anført, at de af varemærkeansøgningen omfattede varer — efter begrænsningen af ansøgningen — og de varer, som de eksisterende varemærker, hvorpå indsigelsen støttedes, er registreret for, ikke ligner hinanden.

- 47 Hvad angår sag T-156/02 har sagsøgeren blandt andet påberåbt sig de manglende beviser for reel brug af de eksisterende varemærker, hvorpå indsigelsen støttedes, og for visse af disse varemærkers retlige gyldighed.
- 48 Endvidere tilsidesatte appelkamrene ifølge sagsøgeren proportionalitetsprincippet, idet de bestemte, at en part skulle bære 50% af omkostningerne i indsigelsessa-gerne, selv om denne part kun tilbagetog henholdsvis otte varetyper i varefortegnelsen (i sag T-156/02) og en enkelt varetype i varefortegnelsen (i sag T-124/02) ud af et samlet antal på 50-60 varetyper i varemærkeansøgningerne.
- 49 Sagsøgeren har i denne sammenhæng påberåbt sig en række generelle argumenter, der ifølge sagsøgeren taler imod den af appelkamrene foretagne omkostningsfordeling. For det første har sagsøgeren anført, at denne løsning medfører, at der ikke pålægges nogen sanktion ved åbenbart ubegrundede indsigelser. For det andet ledes de erhvervsdrivende ifølge sagsøgeren til at nedlægge indsigelse mod registreringen af et varemærke for alle de varer, der er omfattet af varemærkeansøgningen, da de ikke behøver frygte nogen ugunstige følger for så vidt angår omkostningerne for det tilfælde, at indsigelsessagen bringes til ophør hurtigere end forventet. For det tredje har sagsøgeren anført, at varemærkeansø-gerne ikke opfordres til at bringe en indsigelsessag til ophør, hvori der åbenbart ikke vil blive givet medhold, ved at begrænse den varefortegnelse, som varemærkeansøgningen ønskes registreret for, da dette medfører en omkostnings-afgørelse, der er mere ugunstig, end hvis Harmoniseringskontoret skulle træffe afgørelse om indsigelsen inden for rammerne af en kontradiktorisk procedure.
- 50 Harmoniseringskontoret har heroverfor anført, at appelkamrene anvendte bestemmelserne i artikel 81, stk. 2 og 3, i forordning nr. 40/94 på korrekt vis. Harmoniseringskontoret har gjort gældende, at artikel 81, stk. 2, i forordning nr. 40/94 ikke indeholder noget kriterium, der præciserer de nærmere retningslinjer, der skal overholdes ved afgørelsen om omkostningsfordelingen. Ifølge

Harmoniseringskontoret er Rettens kontrol begrænset til spørgsmålet om et eventuelt magtmisbrug, idet anvendelsen af rimelighedsreglen i denne bestemmelse og alle afgørelser, der træffes i en konkret sag, er omfattet af appelkamrenes skønsbeføjelse. Harmoniseringskontoret har gjort gældende, at der i denne sag imidlertid ikke er noget forhold, der gør det muligt at konkludere, at appelkamrene skulle have misbrugt deres skønsbeføjelse.

- 51 Ifølge Harmoniseringskontoret kan situationen i de foreliggende sager, der er karakteriseret ved, at hver af parterne i indsigelsessagen bragte sagen til ophør, den ene ved delvist at trække varemærkeansøgningen tilbage, den anden ved at trække indsigelsen tilbage, ligestilles med en situation, hvor parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter.
- 52 Nærmere bestemt har Harmoniseringskontoret gjort gældende, at appelkamrene ikke var forpligtet til at undersøge chancerne for, at indsigelsen blev taget til følge. Harmoniseringskontoret har i den forbindelse gjort gældende, at hverken medlemsstaternes lovgivning om forvaltningens og domstolenes sagsbehandling eller Rettens procesreglement indeholder en regel, hvorefter der med hensyn til en afgørelse om sagsomkostninger i en sag, der er bragt til ophør ved visse handlinger fra parternes side, skal tages hensyn til, hvilke udsigter de respektive påstande havde for at blive taget til følge, eller endog til, hvordan sagen konkret stod.

— Rettens bemærkninger

- 53 Ifølge artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94 betaler den part, som bringer en sag til ophør ved tilbagesøgning af EF-varemærkeansøgningen, indsigelsen, begæringen om fortabelse eller ugyldighed eller klagen, ved ikke at forny registreringen af EF-varemærket eller ved at give afkald på det, de gebyrer samt de omkostninger, som er afholdt af den anden part, på de betingelser, der er fastsat i stk. 1 og 2. Ifølge artikel 81, stk. 1, betaler den tabende part i en indsigelses-, fortabelses-,

ugyldigheds- eller appelsag de gebyrer, som er erlagt af den anden part, samt alle de nødvendige omkostninger i forbindelse med sagen, som den anden part har afholdt.

- 54 Det følger heraf for så vidt angår en indsigelsessag, at en part, der bringer en sådan sag til ophør ved at give afkald på sine påstande, navnlig ved at trække varemærkeansøgningen eller indsigelsen tilbage, ligestilles med en part, der har tabt sagen, og dermed i princippet skal betale gebyrerne og den andens parts omkostninger. Denne regel kan kun fraviges, når artikel 81, stk. 2, i forordning nr. 40/94 finder anvendelse, hvorefter »Indsigelsesafdelingen, Annullationsafdelingen eller appelkammeret [dog kan], hvis hver af parterne taber eller vinder sagen på et eller flere punkter, eller ud fra rimelighedshensyn, træffe afgørelse om en anden fordeling af omkostningerne«. Selv om denne bestemmelse i denne forbindelse fastsætter to særskilte tilfælde, der giver anledning til en anderledes fordeling end i henhold til artiklens stk. 1, forbyder den ikke, at disse to tilfælde foreligger på samme tid. Harmoniseringskontoret kan således, såfremt omkostningerne skal fordeles, fordi parterne henholdsvis har tabt eller vundet sagen på et eller flere punkter, tage højde for rimelighedshensyn, hvis en fordeling, der kun tager højde for, om der kunne gives medhold i punkterne, fører til et urimeligt resultat. Harmoniseringskontoret har således en vid margen for sin afgørelse vedrørende den konkrete fordeling af omkostningerne mellem parterne.

- 55 I de foreliggende sager blev varemærkeansøgningerne for det første delvist trukket tilbage. For det andet blev indsigelserne ligeledes delvist trukket tilbage, da indsigelsessagerne endnu ikke var blevet uden genstand efter begrænsningen af varemærkeansøgningerne. Hver af parterne gav derfor delvist afkald på sine påstande.

- 56 Dette tilfælde kan ligestilles med det tilfælde, hvor parterne henholdsvis taber eller vinder sagen på et eller flere punkter. I det i artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94 omhandlede tilfælde, hvor Harmoniseringskontoret på grund af tilbagesøgningen af varemærkeansøgningen eller indsigelsen ikke træffer afgørelse

om indsigelsen, kan der pr. definition nemlig ikke være nogen tabende part. I dette tilfælde giver henvisningen til samme artikels stk. 2, derfor kun mening, hvis man fortolker disse bestemmelser i forening således, at de tilfælde, hvor hver af parterne i den administrative sag delvis taber eller vinder, skal ligestilles med det tilfælde, hvor hver af parterne giver delvist afkald på sine påstande. Endvidere vil det være ulogisk ikke at ligestille en part, der giver delvist afkald på sine påstande, med en part, der delvist taber. Som der er redegjort for i præmis 54, foretages der en sådan ligestilling for den part, der helt giver afkald på sine påstande, i bestemmelserne i artikel 81, stk. 1 og 3, i forordning nr. 40/94, når de ses i sammenhæng.

- 57 I denne sag kunne appelkamrene derfor med rette tage rimelighedshensyn i betragtning, da de traf deres afgørelse om den konkrete fordeling af omkostningerne mellem parterne, idet de i denne henseende har en vid afgørelsesmargin.
- 58 I denne forbindelse var appelkamrene ikke — i modsætning til det af sagsøgeren påståede — forpligtet til ved fordelingen af omkostningerne mellem parterne at undersøge, heller ikke summarisk, chancerne for, at hver part fik medhold i sagerne. Det er nemlig i strid med procesbesparende hensyn at foretage en undersøgelse af, om indsigelsen er velbegrundet, udelukkende for at fordele omkostningerne.
- 59 Det er dernæst korrekt, at begrænsningen af de i varemærkeansøgningerne indeholdte varefortegnelser i begge sager kun vedrørte et begrænset antal af varerne i forhold til det samlede antal varer heri, og at indsigelsessagerne på grund af denne begrænsning derfor kun blev uden genstand i et begrænset omfang. Derimod vedrørte tilbagetagelserne af indsigelserne en betydelig del af de varer, der var omfattet af varemærkeansøgningerne. De andre parter i sagen for appelkamrene gav dermed afkald på deres påstande i et større omfang, end sagsøgeren gjorde det.

60 Appellkamrene var ikke desto mindre heller ikke forpligtet til med henblik på at fordele omkostningerne mellem parterne i indsigelsessagen at tage hensyn til det nøjagtige omfang, hvori hver part havde givet afkald på påstande. Som det er fastslået i præmis 54, råder de på området over en vid afgørelsesmargen. Det skal i denne sammenhæng ligeledes anføres — i overensstemmelse med artikel 2, nr. 5, i Kommissionens forordning (EF) nr. 2869/95 af 13. december 1995 om de gebyrer, der skal betales til Harmoniseringskontoret (EFT L 303, s. 33) — at størrelsen af indsigelsesgebyret, der er omfattet af de gebyrer, der kan kræves tilbagebetalt i henhold til bestemmelserne i artikel 81, stk. 1, i forordning nr. 40/94, sammenholdt med regel 94, stk. 6, i forordning nr. 2868/95, ikke afhænger af det antal varer, for hvilke indsigeren ønsker at forhindre registreringen af det ansøgte varemærke. Det samme gælder i henhold til disse bestemmelser for andre afgifter, der kan kræves tilbagebetalt, såsom bl.a. repræsentationsudgifter. Den omstændighed, at en indsiger giver afkald på sine påstande i større omfang, end varemærkeansøgeren gør det, er derfor ikke ensbetydende med, at rimelighedshensyn medfører, at han skal betale en større del af omkostningerne i indsigelsessagen.

61 Appellkamrene tilsidesatte således ikke rimelighedshensynet, da de bestemte i sag T-124/02, at hver part i indsigelsessagen skulle betale sine egne omkostninger i forbindelse med indsigelses- og klagesagen, og i sag T-156/02, at hver part i indsigelsessagen skulle betale halvdelen af indsigelsesgebyret samt bære sine egne omkostninger i forbindelse med indsigelses- og klagesagen.

62 Det følger heraf, at det andet anbringende skal forkastes.

63 Påstandene om annullation af de anfægtede afgørelser, for så vidt det heri bestemmes, at sagsøgeren skal betale sine egne omkostninger i forbindelse med indsigelses- og klagesagerne, skal derfor forkastes.

Påstanden om tilbagebetaling af klagegebyret i sag T-124/02

Parternes argumenter

- 64 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at den anfægtede afgørelse i sag T-124/02 er i strid med regel 51 i forordning nr. 2868/95. Ifølge sagsøgeren undlod Andet Appellkammer fejlagtigt at bestemme, at sagsøgeren skulle have klagegebyret tilbagebetalt, selv om Indsigelsesafdelingens afgørelse indeholdt væsentlige procedurefejl. Sagsøgeren har i denne henseende anført, at Indsigelsesafdelingen hverken tog hensyn til eller nævnte sagsøgerens argumentation i sagsøgerens skrivelse af 19. januar 1999, hvorefter der skulle tages hensyn til indsigelsens omfang ved den kommende afgørelse af omkostningerne i indsigelsessagen.
- 65 Sagsøgeren har for det andet kritiseret Andet Appellkammer for at have tilsidesat begrundelsespligten, da det i den anfægtede afgørelse i sag T-124/02 undlod at angive årsagerne til, at det ikke tog anmodningen om tilbagebetaling af klagegebyret til følge, som sagsøgeren havde fremsat i begrundelsen for klagen til Harmoniseringskontoret.
- 66 Harmoniseringskontoret har for det første gjort gældende, at sagsøgeren i begrundelsen for klagen til Harmoniseringskontoret ikke til støtte for sin anmodning om tilbagebetaling af klagegebyret påberåbte sig, at indsigelsesafdelingen havde begået væsentlige procedurefejl. Ifølge Harmoniseringskontoret kritiserede sagsøgeren i klagebegrundelsen derimod kun Indsigelsesafdelingen for at have fejlfortolket artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94. Endvidere har Harmoniseringskontoret anført, at der ikke er noget forhold, som gør det muligt at konkludere, at Indsigelsesafdelingens afgørelse indeholdt væsentlige procedurefejl.

- 67 Harmoniseringskontoret er for det andet af den opfattelse, at da betingelserne for tilbagebetaling af klagegebyret efter det godtgjorte ikke er opfyldt i denne sag, var Andet Appellkammer ikke forpligtet til at præcisere årsagerne til, at den ikke gav medhold i anmodningen herom. Ifølge Harmoniseringskontoret er appelkammerets afgørelse om klagegebyret stiltiende indeholdt i dets generelle omkostningsafgørelse. Harmoniseringskontoret har i denne sammenhæng redegjort for, at anvendelsen af regel 51 i forordning nr. 2868/95 forudsætter, at den pågældende part har fået fuldt ud medhold. Harmoniseringskontoret har imidlertid bemærket, at i denne sag gav appelkammeret kun sagsøgeren delvist medhold i hans anmodning om, at den anden part i sagen for appelkammeret skulle betale omkostningerne i indsigelsessagen.

Rettens bemærkninger

- 68 Hvad angår anbringendet om tilsidesættelse af regel 51 i forordning nr. 2868/95 skal det anføres, at der i overensstemmelse med denne bestemmelse træffes afgørelse om tilbagebetaling af klagegebyret, når den påklagede afgørelse omgøres, eller når appelkammeret giver klageren medhold i, at en sådan tilbagebetaling er rimelig, fordi der er begået en væsentlig procedurefejl. I tilfælde af, at den påklagede afgørelse korrigeres af den afdeling, som har truffet afgørelsen, træffes beslutningen om tilbagebetaling af denne afdeling, og i andre tilfælde af appelkammeret.
- 69 Det følger af denne bestemmelses ordlyd, at afgørelsen om tilbagebetaling af klagegebyret træffes ex officio, uden at den part, der har klaget til Harmoniseringskontoret, behøver at nedlægge påstand herom.
- 70 Dette betyder imidlertid ikke, at appelkammeret er forpligtet til, hver gang det annullerer en afgørelse, ex officio at efterprøve, om denne afgørelse indeholdt væsentlige procedurefejl, der kan berettige anvendelsen af regel 51 i forordning nr. 2868/95. En sådan forpligtelse kan heller ikke udledes af en parts anmodning

om tilbagebetaling af klagegebyret, når denne anmodning ikke støttes af konkrete anbringender, der gør det muligt at fastslå, at der er begået væsentlige procedurefejl.

- 71 Da sagsøgeren imidlertid ikke i begrundelsen for klagen påberåbte sig nogen som helst væsentlige procedurefejl i indsigelsesafgørelsen, tilsidesatte appelkammeret ikke regel 51 i forordning nr. 2868/95 ved stiltiende at forkaste sagsøgerens anmodning. Dette anbringende skal derfor forkastes.
- 72 For så vidt angår anbringendet om tilsidesættelse af begrundelsespligten skal det bemærkes, at i henhold til artikel 73, første punktum, i forordning nr. 40/94 skal Harmoniseringskontorets afgørelser begrundes. Denne forpligtelse har samme rækkevidde som forpligtelsen i artikel 253 EF.
- 73 Det fremgår af fast retspraksis, at forpligtelsen til at begrunde en individuel beslutning har til formål dels, at de berørte personer kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, for at de kan forsvare deres rettigheder, dels at Fællesskabets retsinstanser kan efterprøve beslutningens lovlighed (jf. bl.a. Domstolens dom af 14.2.1990, sag C-350/88, Delacre m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 395, præmis 15, og Rettens dom af 6.4.2000, sag T-188/98, Kuijer mod Rådet, Sml. II, s. 1959, præmis 36, og af 23.10.2002, sag T-388/00, Institut für Lernsysteme mod KHIM — Educational Services (ELS), Sml. II, s. 4301, præmis 59). Spørgsmålet om, hvorvidt begrundelsen for en beslutning opfylder disse krav, skal ikke blot vurderes i forhold til beslutningens ordlyd, men ligeledes i forhold til den sammenhæng, hvori den indgår, samt alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (jf. Domstolens dom af 29.2.1996, sag C-122/94, Kommissionen mod Rådet, Sml. I, s. 881, præmis 29, og dommen i sagen Kuijer mod Rådet, præmis 36).

- 74 Det skal i denne sag undersøges, om appelkammeret, som påstået af sagsøgeren, tilsidesatte begrundelsespligten ved at undlade at redegøre for, hvorfor det ikke bestemte, at sagsøgeren skulle have tilbagebetalt klagegebyret, når sagsøgeren havde anmodet herom i begrundelsen for klagen.
- 75 Appelkammeret var bestemt forpligtet til at svare, eventuelt blot summarisk, på eventuelle anbringender fra sagsøgerens side, der skulle godtgøre, at betingelserne i regel 51 i forordning nr. 2868/95, navnlig betingelsen om, at det organ hos Harmoniseringskontoret, der traf afgørelse i første instans, havde begået væsentlige procedurefejl, var opfyldt i denne sag. Det skal imidlertid fastslås, at sagsøgeren ikke fremførte nogen omstændigheder af denne art i begrundelsen for klagen. Sagsøgeren gjorde tværtimod kun, således som Harmoniseringskontoret med rette har understreget, gældende, at Indsigelsesafdelingen begik en retlig fejl ved fortolkningen af artikel 81, stk. 3, i forordning nr. 40/94.
- 76 Det følger heraf, at appelkammeret ikke tilsidesatte begrundelsespligten ved at undlade at redegøre for, hvorfor det ikke bestemte, at sagsøgeren skulle have klagegebyret tilbagebetalt. Anbringendet om en tilsidesættelse af artikel 73, første punktum, i forordning nr. 40/94 skal således forkastes.
- 77 Sagsøgerens påstand om annullation af den anfægtede afgørelse, for så vidt det ikke heri er bestemt, at selskabet skulle have klagegebyret tilbagebetalt, er derfor ubegrundet.
- 78 Det følger af det ovenstående, at Harmoniseringskontoret i det hele skal frifindes.

Sagsomkostningerne

- 79 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, pålægges det denne at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med sagsøgtes påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling)

- 1) Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) frifindes.
- 2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Forwood

Pirrung

Meij

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. april 2004.

H. Jung

Justitssekretær

N.J. Forwood

Afdelingsformand